

**KAYSERİ-KOCASINAN REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
GÖREV BÖLGESİ RİSKLİ YAŞAM ŐARTLARINDA KORUMA, ÖNLEME
VE MÜDAHALE HİZMETLERİ İLE EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN
ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI STRATEJİ VE EYLEM PLANI
(2006-2015+)**

Eylül 2016

YÖNERGE

1. Amaç

Güvenli eğitim ortamı sağlayacak yönetim süreçlerinin işletilmesi.

2. Dayanak

Bu plan; Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2002/11 No'lu Genelgesi, Milli Eğitim Bakanlığı APK Başkanlığının 2003/91 No'lu Genelgesi, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 26/03/2004 tarihli ve 1265 sayılı yazısı ile 2006/26 nolu Genelgesi doğrultusunda hazırlanmıştır.

3. Gerekçe

Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında, eğitim ortamları ve çevresindeki ilişkilerin ve uygulamaların yapıcı, onarıcı, barışçıl ve destekleyici hale getirilmesinde yönetsel süreçler belirleyicidir. Bu nedenle eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve şiddete etkili müdahale konusunda yönetsel süreçlerin etkili bir şekilde işletilmesi gerekmektedir. Şiddet konusunda ele alınan öğrenci, öğretmen, aile, yakın çevre gibi unsurların uyumlu ve eş güdüm içinde çalışması için kalıcı yönetim anlayışının güçlendirilmesi bir zorunluluktur. Geliştirilecek politikaların, uygulanacak program ve hizmetlerin yürütülmesinde her kademedeki yöneticiler arasında söz ve eylem birliğinin bulunması şiddetin önlenmesi ve azaltılması açısından önemlidir.

4. Stratejiler

- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamalarının geliştirilmesi,
- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında katılımcı ve işbirliğine dayalı yönetim anlayışının güçlendirilmesi,
- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması.

5. Uygulanma Alanı

Kayseri ilinin Kocasinan, Akkışla, Bünyan, Felahiye, Hacılar, İncesu, Özvatan, Pınarbaşı, Sarioğlan, Sarız ilçelerinin eğitim ve öğretim kurumları.

6. Uygulama Yılı

İçinde bulunulan eğitim-öğretim yılı.

7. Uygulama Alanı Görevli Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Bu plan ve kapsamı çalışmalar; İl Yürütme Kurulu/Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün talimatları doğrultusunda Kayseri Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi koordinatörlüğünde yürütülür.

8. Planın Uygulanması

Kayseri Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi görev bölgesinde yer alan Kocasinan, Akkışla, Bünyan, Felahiye, Hacılar, İncesu, Özvatan, Pınarbaşı, Sarioğlan ve Sarız ilçelerinde bulunan eğitim ve öğretim kurumları;

- 8.1. Ekte yer alan "..... Eğitim-Öğretim Yılı Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Eylem Planı" taslağında **kırmızı renk ile yazılan kısımları** 2006/26 No'lu Genelgeye göre kendi ihtiyaç ve koşulları doğrultusunda yeniden düzenleyerek uygulamaya koyacaklardır.
- 8.2. Planın uygulanmasında Kayseri Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden destek talebinde bulunabilirler.
- 8.3. Hazırladıkları planı elektronik ortamda 01 Ekim tarihine kadar Kayseri Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin kocasinanram@gmail.com elektronik posta adresine göndereceklerdir.

9. Planın Yürütülmesinde Görev ve Sorumluluklar

9.1. İl Yürütme Kurulu ve Görevleri

- 9.1.1. İl eylem planını hazırlar.
- 9.1.2. Kurumlar arasında eş güdümü sağlar.
- 9.1.3. Her kurul üyesinin, bağlı bulunduğu kurumunu ilgilendiren çalışmalarını organize eder ve koordinasyonu sağlar.
- 9.1.4. Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamındaki çalışmaların değerlendirilmesi, izlenmesi, geliştirilmesini sağlar.
- 9.1.5. 3 ayda bir toplanır.

9.2. İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Kurulun sekreteryaya hizmetleri millî eğitim müdürlüğü tarafından yürütülür.

İl düzeyinde koordinasyon Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından sağlanır. Bu kapsamda görevleri şunlardır:

- 9.2.1. İlgili müdür yardımcıları/şube müdürleri, ilköğretim müfettişleri kurul başkanı, ilçe millî eğitim müdürleri, eğitim öğretim kurumları müdürlerinin Eylem Planı hakkında bilgilendirilmesi ve görevlendirilmesi,
- 9.2.2. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, buna paralel olarak teknik danışmanlık hizmeti sağlanması,
- 9.2.3. Yürütülecek çalışmalarda teknik ve danışmanlık hizmeti sağlayacak R.A.M.'ların donanım, personel ve materyal bakımından güçlendirilmesi ve desteklenmesi,
- 9.2.4. İzleme ve değerlendirme sistemi oluşturulması,
- 9.2.5. Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamındaki çalışmaların değerlendirilmesi, izlenmesi ve sonuçlarının raporlaştırılarak İl Yürütme Kuruluna sunulması ve Millî Eğitim Bakanlığına ulaştırılması.

9.3. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

İlçe düzeyindeki koordinasyon İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından sağlanır. Bu kapsamda görevleri şunlardır:

- 9.3.1. İlgili müdür yardımcıları/şube müdürleri, okul / kurum müdürleri, Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürünün okul eylem planının nasıl oluşturulması gerektiği hakkında bilgilendirilmesi ve görevlendirilmesi,
- 9.3.2. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi buna paralel olarak teknik ve danışmanlık hizmeti verilmesi,
- 9.3.3. Yürütülecek çalışmalarda teknik ve danışmanlık hizmeti sağlayacak R.A.M.'ların donanım, personel ve materyal bakımından güçlendirilmesi ve desteklenmesi,
- 9.3.4. İzleme ve değerlendirme sistemi oluşturulması,
- 9.3.5. Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamındaki çalışmaların değerlendirilmesi, izlenmesi ve sonuçlarının raporlaştırılarak İl Millî Eğitim Müdürlüğüne ulaştırılması.

9.4. Kayseri Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü (RAM)

Kayseri Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü il eylem planı ve kararları doğrultusunda aşağıdaki görevleri yürütür:

- 9.4.1. RAM düzeyinde çalışmaları yürütecek çalışma ekibinin oluşturulması,
- 9.4.2. Mevcut programların (Örnek: "Hayata sahip çıkma, psikososyal koruma, önleme ve müdahale programları ile Temel Önleme Programları) ve bu kapsamda hazırlanacak programların, eylem planlarının yürütülmesinde ihtiyaç duyulması halinde öğretmenlere teknik ve danışmanlık desteği verilmesi,
- 9.4.3. Çalışma bölgesinde rehberlik öğretmeni/psikolojik danışmanı olmayan okul/kurumlara verilecek eğitim çalışmalarını ekipler aracılığı ile ulaştırılmasının sağlanması,
- 9.4.4. Öğrencilerin gerektiğinde ilgili sağlık ve sosyal hizmet kurumlarına yönlendirilmesi ve koruma kararının alınması amacıyla ilgili birimlerle iş birliği yapılması,

9.4.5. Meslektaş desteği sağlamak amacıyla psikolojik danışmanlar arasında toplantı düzenlenmesi.

9.5. Okul / Kurum Müdürlükleri

Merkezi ve il eylem planları çerçevesinde, Kayseri ilinin Kocasinan, Akkışla, Bünyan, Felahiye, Hacılar, İncesu, Özvatan, Pınarbaşı, Sarıoğlan ve Sarız ilçelerinde yer alan okul/kurum müdürlükleri aşağıdaki görevleri yerine getirir.

- 9.5.1. Okul müdürünün başkanlığında, bir müdür yardımcısı, bir rehber öğretmen / psikolojik danışman, bir öğretmen, bir öğrenci temsilcisi ve okul aile birliği başkanının yer aldığı okul/kurum çalışma ekibinin oluşturulması, okul/kurum personelinin konuyla ilgili görev ve sorumluluklarının tanımlanması,
- 9.5.2. Okul/kurum düzeyinde uygulanacak Okul/Kurum Eylem Planının hazırlanması ve bu planın il/ilçe milli eğitim müdürlüğüne gönderilmesi (bkz. sayfa 3'te 8.3. bölüm),
- 9.5.3. Okul/Kurum Eylem Planının geliştirilmesi ve uygulanmasında, okul/kurum rehberlik ve psikolojik danışma servisi, şube, branş ve zümre öğretmenleri, yönetim, öğrenci temsilciliği ve okul/aile birliği arasında gerekli koordinasyonun sağlanması,
- 9.5.4. İl / İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne eşgüdümünde sağlık, sosyal hizmet, emniyet, üniversite, sivil toplum kuruluşları, eğitim sendikaları gibi birim kurum ve kuruluşlarının desteklerinin alınması.
- 9.5.5. İl/ilçe Eylem Planları çerçevesinde okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi ve Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile koordineli olarak okul/kurumunda programların yürütülmesinde uygun ortam personelin görevlendirilmesi, toplantıların düzenlenmesi hususlarında her türlü kolaylığın sağlanması,
- 9.5.6. Şiddete neden olabilecek risk faktörlerini, okuldaki akran ilişkilerinin ve çevre özelliklerinin dikkate alınarak belirlenmesi ve bu faktörleri ve/veya etkileri en aza indirecek tedbirlerin alınması,
- 9.5.7. Öğretmenler, öğrenciler ve ailelerin psikososyal olarak gelişimlerine yönelik hazırlanan rehberlik ve temel önleme programları, diğer rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, sosyal etkinlikler, spor ve serbest zaman etkinlikleri bütünleştirilerek okulda olumlu psikolojik ortamın oluşturulması,
- 9.5.8. Okul/kurum içinde eylem planı kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, değerlendirme sonuçlarının uygulamada karşılaşılan sorunlar ve öneriler ile birlikte Mayıs ayının son haftasında Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilmesi (bkz. sayfa 5'te 10. bölüm).

10. Raporlama

Eğitim ve öğretim kurumları; eylem planı kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin nicel ve nitel veriler ile uygulamada karşılaşılan sorunlar ve önerileri Mayıs ayının son haftasında <http://kocasinanram.meb.k12.tr> elektronik ağ adresinde ana menüde yer alan e-RAM Hizmetleri > e-Rapor menüsünde bulunan form üzerinde "Rapor Seçimi" bölümünden "Şiddetin Önlenmesi Veri Girişi"ni seçerek yapacaklardır.

(Veri girişi formunda yer alan kurum kodu kısmına okulun kurum kodu, şifre kısmına ise kurum kodu yazılacaktır. Giriş yapıldıktan sonra şifre değiştirilecektir. Şifre değiştirilmeden herhangi bir veri girişi yapılmayacaktır. Şifrelerini daha önce değiştiren kurumlar eski şifreleri ile giriş yapacaklardır.)

**OKUL TEMEL ÖNLEME EYLEM PLANI
(SALDIRGANLIK, ŞİDDET, ZORBALIK, OKUL TEMELLİ ÖNLEME ÇALIŞMALARINI BİLEŞENLERİ)**

Temel Yaklaşım ve Kuramsal Çerçeve

Önleyici-Gelişimsel Rehberlik

Öğrenciler İçin Strateji ve Genel İçerik

1. Düzey > Tüm öğrencilere odaklanma
Etkili ve sağlıklı davranma becerileri öğreten düzenli sistematik programlar
2. Düzey > Risk gruplarına odaklanma
Çatışma Çözme, Akran Arabuluculuğu, Sosyal Problem Çözme, Akran
Yüzleşmesi gibi beceriler kazandırma programları
3. Düzey > Hedef öğrencilere (sürekli kontrolsüz kızgın, saldırgan davrananlara)
Odaklanma
Saldırgan davranışların yerine konacak davranış repertuarı eğitimi, öfkeyle
baş çıkma eğitimi programları

Okul Programları ve Genel Amaçları

Sosyal-Duygusal Yeterliğe Odaklı Programlar:

- Öfke Yönetimi
- Çatışma Çözme
- Problem Çözme
- Empati Geliştirme
- Stresle Başetme/Stres Yönetimi
- Akran İlişkileri Geliştirme
- Akran Arabuluculuğu
- Sosyal Beceriler ve Kişilerarası İlişkiler
- Kendini İfade Etme ve Etkili Davranma
- Kendini Ayarlama
- Özdisiplin
- Karar Verme, Sorumluluk Alma
- Özgüven

Genel Amaçlar:

- Şiddetin önlenbilir olduğunu göstermek.
- Öfkenin hayatın doğal ve önemli bir parçası olduğunu fark ettirmek.
- Öfkenin yapıcı ve sağlıklı şekilde ifade edilebileceğini öğretmek.
- Öfke ve şiddeti kontrol etmenin büyüme ve olgunlaşmanın gereği olduğunu fark ettirmek.
- Öfkeyi ifade etmede olumlu yolları tanıtmak
- Çatışma durumlarında şiddete alternatif davranışları geliştirmek.

DURUM TESPİTİ	
RİSK FAKTÖRLERİ OKULDA - ÇEVREDE	<p>Aileye Dayalı Risk Faktörleri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aile içi iletişimin yetersizliği 2. Parçalanmış aile 3. Çocuk sayısının fazla olması 4. Ailelerin eğitimsizliği 5. Ekonomik yetersizlikler 6. Aile yapısı <p>Bireye Dayalı Risk Faktörleri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akademik başarısızlık 2. Aile ile iletişimsizlik 3. Kişilik özellikleri 4. Ergenlik çatışması 5. Ekonomik problemler (temel ihtiyaçların karşılanmaması) 6. Olumsuz arkadaş ilişkileri 7. Okul devamsızlığı <p>Topluma - Çevreye Dayalı Risk Faktörleri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Çevrenin aileye bakışı 2. Uyarıcı fazlalığı 3. Medya 4. Çeteler 5. Uyuşturucu - Madde bağımlılıkları <p>Okula Dayalı Risk Faktörleri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akademik başarısızlık (okul-alan seçimin yanlış olması) 2. Okulun konumu, yetersizlikleri 3. Sosyal faaliyetlerin yetersizliği 4. Sınıf mevcutlarının fazlalığı 5. Öğretmen tükenmişliği (maddi ve manevi olumsuzluklar) 6. Öğrenci-öğretmen iletişim yetersizliği 7. Okul aile iletişiminin yetersizliği 8. Olumsuz öğretmen yaklaşımları 9. Servislerin olumsuzlukları
RİSK FAKTÖRLERİ AÇISINDAN ÖNCELİK OLUŞTURAN OKULLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anadolu Liseleri (ÇPL...) 2. Göç alan semtlerdeki ilkokullar ve ortaokullar 3. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri 4. Yatılı ve pansiyonlu okullar

DURUM TESPİTİ	
OKULLARDA BELİRLENEN ÖNCELİKLER	Öğretmen 1. Travma yaşantısı 2. Motivasyon azalması ve Stres 3. Güvenlik endişesi 4. Kaygı ve Stres 5. Öğretmen- öğrenci- veli iletişimi
	Veli 1. Travma yaşantısı 2. Kaygı ve Stres 3. Aile eğitimi ve iletişim
	Öğrenci 1. Travma yaşantısı 2. Motivasyon azalması ve Stres 3. Güvenlik endişesi 4. Kaygı ve Stres
	Güvenlik İhtiyaçları: 1. Okul çevresinde emniyet kontrollerinin artırılması 2. Okullarda güvenlik kontrolü için güvenlik görevlilerinin alınması 3. Okul kantinlerinin sıkı denetlenmesi 4. Servislerin denetlenmesi
	Fiziki İhtiyaçlar: 1. Derslik ve sosyal aktivite alanlarının sayılarının az olması 2. Okul yapılarının uygunsuz olması 3. Okul araç gereçlerinin yetersiz olması
	Sosyal ihtiyaçlar: 1. Sosyal kulüp ve okul aktivitelerin yetersizliği
	Psikolojik ihtiyaçlar: 1. Etkilenen bireye psikolojik destek verilmesi
	Eğitimsel İhtiyaçlar: 1. Okul kütüphanelerin aktif hale getirilmesi ve güncellenmesi 2. Rehber öğretmen atamaların il ihtiyacı doğrultusunda yapılması 3. Rehberlik faaliyetlerine önem gösterilmesi ve yürütülebilmesi için destek verilmeli 4. Hizmetiçi eğitimlerin yaygınlaştırılması ve artırılması, eğitimlerin uzman kişiler tarafından verilmesi 5. Görsel eğitimlerin artırılması

DURUM TESPİTİ	
RİSK FAKTÖRLERİNİ EN AZA İNDİRMEK İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sınıf geçme ve disiplin yönetmeliklerinin yeniden düzenlenmesi 2. Devamsızlık kontrollerinin yapılması 3. Öğrenci aflarının çıkmaması 4. Okul çevresi güvenlik kontrollerinin artırılması 5. Yabancı kişilerin okula girmesinin engellenmesi 6. Okul sınıf rehberlik programlarının aktif hale getirilmesi 7. Hizmetiçi eğitimlerin ihtiyaçlar doğrultusunda verilmesi 8. Sosyal kulüp ve faaliyetlerinin artırılması 9. Okul idarecilerinin eğitimlerinin artırılması 10. Okul fiziki yapılarının yenilenmesi veya uygun şekilde inşa edilmesi 11. Okul sınıf mevcutlarının azaltılması 12. Okul öğretmenlerine gerekli eğitimlerin verilmesi (ergenlik, sınıf yönetimi, iletişim becerileri, ekip çalışması, tükenmişlik çalışmaları) 13. Ailelere gerekli eğitimin verilmesi
TOPLUMSAL SEFERBERLİK OLUŞTURMADA GÜÇLÜ VE ZAYIF YANLARI	<p>Güçlü Yanlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Değişime açık olma, 2. İleri gelen kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde olması 3. Alanda uzman kişiler tarafından eğitimlerin verilmesi 4. Radyo ve televizyon için hazırlanacak eğitimlerin verilmesi 5. Kültürel ve manevi değerlerin korunması <p>Zayıf Yanlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aile eğitimsizliği 2. Ailelerin çocuklarına eğitimle ilgili hedef göstermemeleri 3. Sosyal kültürel yetersizlikler 4. Okullarda şiddet olaylarına ailenin, okul yönetiminin ve öğretmenlerin ilgisiz kalması

PLANLAMA	
KORUMA, ÖNLEME VE MÜDAHALE HİZMETLERİ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okulda risk faktörü içeren durumların tespit edilmesi ve bu doğrultuda okul eylem planının yapılması 2. İhtiyaç duyan öğrencilere psikolojik danışma ve grup rehberliği çalışmalarının yapılması 3. İhtiyaç duyan öğrencilerin sosyal faaliyetlere olumlu şekilde yönlendirilmeleri 4. İhtiyacı olan öğrencilerin ailelerine bireysel görüşme ve seminerler verilmesi 5. İhtiyacı olan öğrencilerin ailelerine ziyaret edilmesi 6. Etkili okul kurallarının belirlenmesi, kurallar belirlenirken okul idaresi öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla kurallar belirlenmesi ve bu kuralların uyulmasında titizlik gösterilmesi 7. Okul çevresi kontrollerinin emniyet desteği ile sağlanması 8. Okul psiko-sosyal ani müdahale ekiplerinin oluşturulması ve gereken durumlarda etkin şekilde faaliyet göstermelerinin sağlanması 9. Servis denetimlerinin artırılması 10. Okul kantin denetimlerinin sıklaştırılıp titizlik gösterilmesi 11. Sınıf rehberliğinin aktif çalışması
DANIŞMAN GRUP ÜYELERİ	<ol style="list-style-type: none"> 1. İl Emniyet Müdürlüğü 2. İl Sağlık Müdürlüğü 3. İl Gençlik Spor Müdürlüğü 4. İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü 5. İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 6. Erciyes Üniversitesi 7. İl Meslek Odaları 8. Ticaret Odası 9. Sanayi Odası 10. Sivil Toplum Kuruluşları 11. Çocuk Mahkemesi ve Baro

PLANLAMA

EĞİTİM EKİBİNE VERİLECEK EĞİTİMLER

İL EĞİTİM EKİBİNE VERİLECEK EĞİTİMLER

1. Stresle başa çıkma yöntemleri
2. Grup rehberliği etkinlikleri (ekip çalışması)
3. Çocuk suçluluğu, terör, şiddet –madde bağımlılığı
4. Öfke ve saldırganlık
5. İletişim becerileri
6. Program geliştirme
7. Şiddet ve önlenmesine yönelik çatışma, çözme, arabuluculuk
8. Olumlu disiplin yöntemleri
9. Tükenmişlik
10. 0-18 Yaş Aile Eğitimi

REHBERLİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLECEK EĞİTİMLER

11. Psiko-sosyal Müdahale Hizmetleri
12. Program hazırlama
13. 0-18 Yaş Aile Eğitimi

OKUL İDARESİNE VERİLECEK EĞİTİMLER

14. Rehberlik Hizmetleri
15. Öfke ve Saldırganlık
16. Ergenlik Dönemi
17. Ekip Çalışması ve İletişim Becerileri
18. Stresle Başa Çıkma Yöntemleri
19. Tükenmişlik

ÖĞRETMENELERE VERİLECEK EĞİTİMLER

20. Ergenlik Dönemi
21. İletişim Becerileri
22. Stresle Başa Çıkma Yöntemleri
23. Öfke ve Saldırganlık
24. Tükenmişlik
25. 0-18 Yaş Aile Eğitimi

VELİLERE VERİLECEK EĞİTİMLER

26. Ergenlik dönemi ve çatışmaları
27. Aile içi iletişim
28. Çocuk eğitimi – yönlendirme
29. 0-18 Yaş Aile Eğitimi

ÇALIŞMA TAKVİMİ ÖRNEĞİ

 ..... **İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ**
 ..... **EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI**
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 1: YÖNETİM SÜREÇLERİ				
AMAÇ: GÜVENLİ EĞİTİM ORTAMINI SAĞLAYACAK YÖNETİM SÜREÇLERİNİN İŞLETİLMESİ				
GEREKÇE: Eğitim ortamında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında, eğitim ortamları ve çevresindeki ilişkilerin ve uygulamaların yapıcı, barışçıl ve destekleyici hale getirilmesinde yönetsel süreçler belirleyicidir. Bu nedenle eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve şiddete etkili müdahale konusunda yönetsel süreçlerin etkili bir şekilde işletilmesi gerekmektedir. Geliştirilecek politikaların, uygulanacak program ve hizmetlerin yürütülmesinde her kademedeki yöneticiler arasında söz ve eylem birliğinin bulunması şiddetin önlenmesi ve azaltılmasının açısından önemlidir.				
STRATEJİLER: Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamalarının geliştirilmesi Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında katılımcı ve işbirliğine dayalı yönetim anlayışının güçlendirilmesi Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması				
ÇIKTILAR: Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamaları Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında işlevsel örgütlenme modeli Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında etkili iletişim ağı				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Eğitim ortamlarında şiddetin hiçbir türüne izin vermeyen okul politikasının oluşturulması ve benimsenmesi	Eylül-2015	Çalışma Ekibi	
2	Şiddetin önlenmesine yönelik bir okul ekibinin oluşturularak okul eylem planının hazırlanması	Eylül-2015	Çalışma Ekibi	
3	Karar verme sürecinde öğrenci, aile ve öğretmenlerin tam katılımının sağlanması	Ekim-2015		
4	Okul ve sınıf kurallarının tam katılım ile hazırlanarak herkesin görebileceği yerlere asılması	Ekim-2015	Sınıf Öğretmenleri	
5	Eğitim ortamlarında çalışanların iş analizleri ve görev tanımlarının yapılması	Ekim-2015	Çalışma Ekibi	
6	Kriz müdahale ekiplerinin kurulması ve eğitimlerinin planlanması (intihar, kaza, afet, şiddet olayı ile ilgili ekip)	Ekim-2015	Çalışma Ekibi	
7	Okul idaresi ve öğretmenlere, şiddet ve şiddet türleri hakkında ortak ve tutarlı bir anlayış geliştirmek için şiddeti tanıma, önleme ve müdahaleye yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak	Ekim-2015	Okul idaresi/ Rehberlik Öğretmeni	
8	Velileri bilgilendirme amaçlı bilgilendirme mektuplarının (şiddet ve önlenmesi) hazırlanması	Ekim/Kasım 2015	Okul idaresi/Okul Aile birliği	
9	Okuldan kaçma ve önlenmesine yönelik aileleri bilgilendirici broşür hazırlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
10	Eğitim ortamında "Biz Bilinci"ni geliştirecek faaliyetlerin düzenlenmesi (toplantı-yemek vb.)	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
11	Mevzuat hakkında bilgilendirme çalışmaları	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
12	Birimlerin günlük, haftalık, aylık denetimlerinin planlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
13	Okul giriş-çıkışlarının kontrol altına alınması (okul güvenliğinin sağlanması)	Yıl Boyunca	Okul idaresi	Tüm okul Personeli
14	...			

..... **İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ**
 ..... **EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI**
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 2: ÖĞRETMENLER VE YÖNETİCİLER				
AMAÇ: ÖĞRETMENLERDE VE YÖNETİCİLERDE ŞİDDET İÇERİKLİ DAVRANIŞLARIN ÖNLENMESİ				
<p>GEREKÇE: Öğretmenler ve yöneticiler, eğitim ortamlarında yaşanan şiddetin mağduru ya da kaynağı olabilmektedir. Bu nedenle, eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi açısından yürütülecek faaliyetlerin odağına öğretmen ve yöneticilerin yerleştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen ve yöneticiler eğitim ortamlarında öğrenciler için önemli bir rol modelidir. Öğretmen ve yöneticiler, şiddetten uzak bir eğitim ortamının sağlanmasında taşıdıkları önem nedeniyle öncelikli olarak ele alınması gereken aktörlerdir.</p>				
<p>STRATEJİLER: Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasındaki katkılarının performans değerlendirmesinde politika haline getirilmesi Merkezi ve yerel düzeyde eğitim, materyal, eğitsel yönetim (süpervizyon) desteği sağlanarak öğretmen ve yöneticilerin kapasitelerinin artırılması</p>				
<p>ÇIKTILAR: Şiddeti eğitim, disiplin ve sorun çözme aracı olarak kullanmayan öğretmen ve yöneticiler Eğitim ortamlarında ve dersliklerde öğrenciler üzerinde etkin denetim ve gözetim sağlayan öğretmenler ve yöneticiler Mesleki motivasyonları ve iş doyumları artırılmış öğretmenler ve yöneticiler Genel pedagojik formasyon yanında alana yönelik pedagojik formasyonu yeterli öğretmen ve yöneticiler Öğretmenler ve yöneticiler için şiddetin azaltılmasına yönelik belirlenmiş performans kriterleri</p>				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Yönetici ve öğretmenlerde, şiddet ve şiddet davranışları hakkında tutarlı bir anlayışın geliştirilmesi	Eylül-2015	Çalışma Ekibi	
2	Şiddete ilişkin yapılacak araştırmalarla ilgili formların eksiksiz olarak doldurulması	Yıl Boyunca	Tüm Öğretmenler	
3	Yönetici ve öğretmenlerin okul ve sınıf yönetimi, problem çözme, çatışma yönetimi, arabuluculuk, iletişim becerileri, öfke denetimi, olumlu disiplin yöntemleri vb. konularda beceri kazanması	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni	
4	Öfke yönetimi, stresle başa çıkma vb. durumlar için psiko-sosyal destek alınmasının sağlanması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	Rehberlik Öğretmeni
5	Öğretmenlere şiddeti tanıma, önleme ve müdahaleye yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
6	Okulda risk faktörlerinin belirlenmesi(Parçalanmış aile, aile içi şiddet, çalışan çocuklar vb.)	Kasım 2015	Çalışma Ekibi	
7	Sportif faaliyetlerin artırılması ve öğrencilerin bu faaliyetlere katılımının sağlanması	Yıl Boyunca	Beden Eğitimi öğretmeni	Mahalli İdareler/G.Spor İl Md. vb
8	Öğrencileri tanıyabilmek için ev ziyaretlerinin planlanması ve yapılması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	Okul İdaresi
9	Ergenlik Dönemi Risk Faktörleri'nin tespiti ve önlemlerin alınması	Yıl Boyunca	Tüm Öğretmenler	Okul İdaresi
10	...			
11	...			
12	...			
13	...			

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ
 ..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 3: ÖĞRENCİ				
AMAÇ: ÖĞRENCİLERDE ŞİDDET İÇERİKLİ DAVRANIŞLARIN AZALTILMASI				
<p>GEREKÇE: Öğrencilerin şiddet içerikli davranışlar sergilemesinin en önemli nedenlerinden biri problemlerle başa çıkma becerilerindeki yetersizlikler diğeri de olumsuz çevre koşullarıdır. Temelde öğrenciyi ve ailesini güçlendirerek çevrenin olumsuz etkisini azaltmak mümkündür. Öğrencinin sağlıklı gelişiminin desteklenmesi, farkındalıklarının artırılması, sorunlarla baş etme ve yaşam becerilerinin geliştirilmesi ile şiddet içerikli davranış sergileme riskine ve bu riski oluşturan faktörlere karşı etkili önlemler almak mümkündür.</p>				
<p>STRATEJİLER: Var olan program ve projelerin eşgüdüm içerisinde yürütülmesi, bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve deneyimlerin paylaşılması Temel önleme, koruma ve müdahale hizmetlerinin tüm öğrencilere ulaştırılması Risk altındaki tüm çocukların tespitinde ve onlara verilecek hizmetlerde bütüncül bir yaklaşımın izlenmesi</p>				
<p>ÇIKTILAR: Şiddet içerikli davranışlar hakkında farkındalıkları geliştirilmiş öğrenciler Kendini koruma, şiddetle baş etme ve şiddet içerikli davranışları en aza indirmeye yönelik beceriler kazanmış öğrenciler Madde bağımlılığından korunma konusunda bilinçlendirilmiş öğrenciler</p>				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Okul öğrenci meclisi, şiddeti önleme komisyonunun oluşturulması	Ekim-2015	Okul İdaresi	
2	Okul öğrenci kurulunun bilgilendirilmesi, konu hakkında toplantılar düzenlenmesi	Kasım 2015	Okul İdaresi	
3	Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik hazırlanan, okul rehberlik planında yer alan okul ve sınıf etkinliklerinin uygulanması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	
4	Öğrenciler için boş zamanlarını değerlendirme çizelgelerinin oluşturulması	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni	
5	Riskli davranışlar konusunda farkındalık yaratma ile ilgili programların(Hayata sahip Çıkmak vb) uygulanması	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni	
6	Öğrencilerin şiddete ilişkin tutum ve davranışları ile baş etme mekanizmalarına ilişkin araştırma/değerlendirme formlarının eksiksiz bir biçimde doldurulması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	
7	Dünya Çocuk Hakları Bildirgesinin incelenmesi ve pano çalışmalarının yapılması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmeni	
8	Akran İlişkileri Geliştirme	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni-Sınıf Öğretmeni	
9	Sınıf rehberlik programında yer alan etkinlikler uygulanması	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni-Sınıf Öğretmeni	
10	...			
11	...			
12	...			
13	...			

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ
 ..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 4: EĞİTİM ORTAMI VE ÇEVRESİ				
AMAÇ: EĞİTİM ORTAMININ FİZİKSEL VE SOSYAL ÇEVRESİNDE ŞİDDETİN AZALTILMASI VE ÖNLENMESİ				
GEREKÇE: Eğitim ortamlarının sosyal ve fiziksel çevresi ile bütünleşmesi eğitim açısından istenilen bir durumdur. Bu bağlamda eğitim ortamının sosyal çevresi ile olumlu etkileşim içerisinde olması eğitim ve öğretimin amaçlarının gerçekleştirilmesi, şiddetin önlenmesi ve azaltılması sürecinde büyük önem taşır. Öncelikle çevresindeki sosyal aktivitelerin artırılması, çevre ile bütünleşmesi yoluyla eğitim ortamları cazibe merkezleri haline gelecektir.				
STRATEJİLER: Eğitim ortamları ve çevresinde güvenliğin sağlanması Eğitim ortamlarının sosyal ve fiziksel çevresi ile bütünleşmesini sağlayacak, eğitimde niteliği arttıracak okul gelişim modellerinin yaygınlaştırılması Diğer sektörler ve kuruluşlarla işbirliği yapılması Eğitim ortamı ve çevresinde olumsuz grup ve kişilerin yapılanmasının engellenmesi				
ÇIKTILAR: Cazibe merkezi haline gelmiş eğitim ortamları Güvenliği artırılmış eğitim ortamları Eğitim ortamları çevresinde öğrencilerin kolaylıkla ulaşabileceği sosyal etkinlik mekânları				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Kampanyalar (Okulda şiddeti istemiyorum vb.) düzenleme	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	Okul Aile Birliği
2	Öğrencilerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerle desteklenmesi	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	
3	Öğrencide "Biz Bilinci"nin gelişmesini sağlayıcı faaliyetlerin düzenlenmesi(Eski mezunlarla buluşma vb.)	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	
4	Öğretmen, öğrenci ve velilerin yakın çevredeki olumsuz kişi ve grupların etkileri hakkında bilgilendirilmesi	Kasım-Mart	Okul İdaresi	İlçe Emniyet Müdürlüğü
5	İnternet Cafe/Kahve/Oyun mekânı sahiplerinin şiddet ve kaynakları konusunda bilgilendirilmesi	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
6	Okul kütüphanesi/ Bilgi teknoloji sınıflarının açık tutularak öğrencilerin yararlanmasının sağlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
7	Ders dışı egzersiz çalışmalarının (satranç/tiyatro/koro vb) planlanması ve yapılması	Yıl Boyunca		
8	...			
9	...			
10	...			
11	...			
12	...			
13	...			
14	...			
15	...			

..... **İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ**
 ..... **EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI**
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTI MAS I EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 5: AİLE				
AMAÇ: EĞİTİM ORTAMINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTI MASINDA AİLENİN KATKISININ ARTTIRILMASI				
<p>GEREKÇE: Şiddet, büyük ölçüde öğrenilmiş bir davranıştır. Çocuğun dünyaya geldiğinde karşılaştığı ilk sosyalizasyon alanı aile ortamıdır. Aile içinde öğrenilen davranış, tutum ve yaklaşımların büyük bir çoğunluğu eğitim ortamına taşınmaktadır. Çocuğun eğitim ortamı, çevresindeki toplum ve aileden soyutlanması mümkün olmadığından şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bütünlüklü bir yaklaşım esas alınmalıdır. Okul ortamı ve çevresinin şiddetten arındırılması sadece eğitim ortamlarında alınacak önlemlerle sağlanamaz. Bilinçli aile, çocuğun gözetim ve denetimini daha etkili bir şekilde yerine getirirken çocuğun şiddete yönelmesini engellemeyi ve şiddetten korunmasını da sağlar. Aile ile işbirliğinde sağlanacak başarı, çocuğa, eğitim ortamlarında öğretilen bilginin davranışa dönüşmesi bakımından da yardımcı olacaktır.</p>				
<p>STRATEJİLER: Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailelerle etkin işbirliğinin sağlanması Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailenin bilinçlendirilmesine yönelik eğitim çalışmalarının sürekli hale getirilmesi.</p>				
<p>ÇIKTILAR: Çocuk yetiştirirken şiddeti disiplin aracı olarak kullanmayan aileler .....</p>				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamında okul-aile işbirliğinin geliştirilmesi	Ekim 2015	Çalışma Ekibi	
2	Hazırlanan Ana-Baba eğitimlerinin tanıtılması ve ailelerin katılımının teşvik edilmesi	Aralık-Mart	Çalışma Ekibi	
3	Madde kullanımı ve önlenmesine yönelik aileleri bilgilendirici broşürler hazırlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
4	Risk faktörleri konulu Ana-Baba eğitim semineri	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni	
5	0-18 Yaş Aile Eğitimi	Yıl Boyunca	Rehberlik Öğretmeni	
6	Ergenlik dönemi sorunları ve müdahale yöntemleri konularında ailelere yönelik toplantılar düzenleme	Mayıs 2016	Rehberlik Öğretmeni	
7	6-14 Yaş gelişim özellikleri, sorunlar ve müdahale konularında ailelere yönelik toplantılar düzenleme	Mayıs 2016	Rehberlik Öğretmeni	
8	...			
9	...			
10	...			
11	...			
12	...			
13	...			
14	...			

Adı Soyadı/Unvanı

Adı Soyadı/Unvanı

Adı Soyadı/Unvanı

Adı Soyadı/Unvanı